

TIIVISTETTY TOIMINTAOHJE EPÄILYIHIN LAPSEN TAI NUOREN SEKSUAALISESTA HYVÄKSIKÄYTÖSTÄ

Jos tietoosi tulee tai herää epäily lapsen tai nuoren joutuneen seksuaalisen hyväksikäytön tai muun vakavan väkivallan uhriksi, tee välittömästi salassapitosäädösten estämättä Lastensuojelulain 25 §:n mukainen **rikosilmoitus poliisille** *sekä lastensuojeluilmoitus*. Virka-ajan ulkopuolella lastensuojeluilmoitus tehdään sosiaalipäivystykseen.

Ilmoituskynnys ei edellytä täyttä varmuutta tai edes todennäköisiä syitä epäillä rikoksen tapahtuneen, vaan **pelkkä epäily asiasta riittää**.

Jos olet epävarma siitä, miten tulee toimia, poliisia, lastensuojelua ja sosiaalipäivystystä voi aina konsultoida.

Vastuu ilmoittamisesta on sillä, joka asian havaitsee. Ilmoitusvelvollisuutta ei voi siirtää toiselle henkilölle.

Jos epäily on perheen sisäinen, älä informoi perhettä.

Jos sinulle herää epäily, että asiakkaasi/potilaasi on kokenut seksuaalista hyväksikäyttöä

- Jos lapsi/nuori kertoo sinulle tapahtumista, ole rauhallinen ja kuuntele. Pysy neutraalina.
- Älä haastattele lasta/nuorta kyselemällä häneltä asiasta. Älä tuo keskusteluun asioita tai oletuksia, joita lapsi/nuori ei itse ole maininnut.
- Vältä painostamasta lasta/nuorta kertomaan asiasta ja tyydy tilanteeseen, jos hän ei spontaanisti halua puhua enempää. Pidä keskustelu mieluummin liian niukkana kuin liian laveana.
- Kerro lapsen/nuoren iän ja kehitystason mukaisesti hänelle, että velvollisuutesi on ilmoittaa asiasta eteenpäin ja on poliisin tehtävä selvittää, onko rikosta tapahtunut.
- Kirjaa tarkka tapahtumakuvaus siitä kuka asiasta kertoi ja kenelle, mitä hän kertoi, miten hän kertoi, missä hän kertoi ja milloin epäily on syntynyt. Kirjaa mahdollisimman tarkat kuvaukset siitä, ketkä ovat kysyneet lapselta tai nuorelta asiasta, mitä häneltä on kysytty ja mitä hän on vastannut ja kertonut.
- Käytä muistiinpanoissa kertojan omia ilmaisuja. Älä tulkitse.
- Tee viipymättä ilmoitus epäilystä poliisille ja lastensuojeluun.
- Neuvo myös vanhempia kirjaamaan ylös lapsen spontaanisti heille kertomat asiat ja toisaalta välttämään kysymästä asiasta lapselta.
- Vältä keskustelemasta epäilystä ja siihen liittyvistä asioista vanhempien tai muiden kanssa lapsen/nuoren kuullen. Ohjaa myös vanhempaa, ettei hän puhu asiasta lapsen kuullen.
- Keskustele asiaa tutkivan poliisin kanssa siitä kuka kertoo ja milloin on hyvä aika kertoa epäilyn heräämisestä epäilylle.